

Докторске дисертације:

обликовање према упутствима
Универзитета у Београду,
депоновање у Дигитални репозиторијум,
видљивост на мрежи

Драгана Столић

Универзитетска библиотека “Светозар Марковић”

stolic@unilib.rs

2021.

Преглед тема I

- Нови начин депоновања дисертација > Дигитални репозиторијум
- Елементи дисертације према упутствима Универзитета у Београду
- Софтверска провера докторских дисертација
- Процедура прегледа и оцене

Преглед тема II

- Заштита дисертација (Creative Commons стандард)
- Видљивост дисертација на европским и светским порталима
- Упутства за писање научног рада

Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду – PHAIDRA

- Репозиторијум формиран 2011. за похрањивање радова наставника и сарадника Универзитета у Београду, као и за депоновање дисертација у електронском облику
<https://phaidrabg.bg.ac.rs/>
- Репозиторијум се налази у Универзитетској библиотеци “Светозар Марковић” која је депозитна на докторате одбрањене на Универзитету у Београду; репозиторијум или дигитална библиотека је систем намењен трајном похрањивању докумената, њиховом претраживању и коришћењу
- Изменама и допунама Закона о високом образовању из септембра 2014. дисертације и извештаји комисије морају да буду јавно доступни (обавезан отворени приступ)

Дигитални репозиторијум – Етезе

- Од 2012. успостављен и подсистем "Е-тезе" за приступ делу Репозиторијума који садржи одбрањене дисертације <http://eteze.bg.ac.rs/>
- **Све дисертације одбрањене на Универзитету у Београду од 1. маја 2012. морају бити депоноване и у електронском облику у складу са одлукама Универзитета у Београду**
- Преко система Етезе могуће је претраживати и дисертације одбрањене на универзитетима у Нишу, Крагујевцу и Приштини (Косовска Митровица)

Упутства на страници Универзитета у Београду

- Истовремено са успостављањем техничких предуслова, на Универзитету су донети одговарајући документи и упутства за обликовање докторске дисертације у штампаном и електронском облику

<http://bg.ac.rs/sr/studije/doktorske.php>

Постигнуто:

- **Уједначавање форме**
- **Већа видљивост и претраживост**
- **Транспарентност**
- **Размена информација**

оквиру једног или више научно-образовних поља.

Основна начела докторских студија су научно истраживање и учење кроз истраживање, иновативност, примена највиших међународних академских и научних стандарда и међународних мерила квалитета, транспарентност и међународна конкурентност.

Докторска дисертација

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата у одговарајућој научној области или више научних области и подложна је јавној оцени.

Лице које одбрани докторску дисертацију стиче научни назив „доктора наука“ (PhD) у одговарајућој научној области. Промоција доктора наука је јавни свечани чин којим ректор Универзитета јавно проглашава кандидата који је одбранио докторску дисертацију за доктора наука у одговарајућој области.

Систем Е-тезе (<http://eteze.bg.ac.rs/>) део је Дигиталног репозиторијума Универзитета у Београду који је намењен похрањивању, претраживању и коришћењу докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Београду. НаРДУС (<http://nardus.mpn.gov.rs/>) је заједнички портал свих докторских дисертација и извештаја комисија о њиховој оцени, на универзитетима у Србији.

Стандардни облик и садржај докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду

Докторска дисертација која се брани на Универзитету у Београду има прописан облик и садржај, а упутство којим су они прописани може се видети овде:

- [Упутство о облику и садржају докторске дисертације](#) 📄

Страница
Универзитета у
Београду > Студије
> Докторске студије

Промене у упутствима (2019)

- Од 2019. Упутство је измењено у општем делу – смањен је проред између редова и величина маргина ради уштеде простора; дисертације се штампају обострано

- Извод из Упутства

Дисертација треба да буде штампана на папиру формата А4 (210×297mm) са маргинама од 20mm.

Проред основног текста рада треба да буде подешен на 1 ред (...)

Текст се штампа двострано и странице треба да буду означене бројевима.

Броје се све странице од Увода до краја рада. Означавање странице бројем (пагинација) се исписује на средини доње маргине.

Елементи дисертације

- Докторанд сам бира неки од стандардних фонтова, опредељује се да ли ће дисертација имати хедер односно футер и који стил цитирања ће користити.
- Посебно прописани елементи дисертације углавном обухватају делове **пре и после текста дисертације**.

Елементи дисертације пре текста рада

Обавезно:

- Насловна страница на српском и енглеском
- Подаци о ментору и члановима комисије
- Сажетак на српском и енглеском (1800 словних знакова / око 300 речи)
- Кључне речи на српском и енглеском (до 10 речи)

Елементи дисертације

пре текста рада – насловна страница

- Изглед насловне странице дат је у упутству
- Треба да садржи податак о универзитету и факултету, и да поштује распоред осталих елемената (име кандидата, наслов)
- Није потребно стављати лого факултета на насловну страну

Елементи дисертације пре текста рада

Остали делови:

- Изјаве захвалности (необавезно)
- Ако је рад настао као део истраживачког пројекта, требало би навести његов назив. Досадашња решења су била различита: овај податак се наводи у изјави захвалности, посебној напомени или у сажетку.
- Научна област и ужа научна област – у договору са ментором, не постоји универзални попис научних области

Елементи дисертације после текста рада

- Литература
- Прилози (табеле, графикони, фотографије и други додатни материјали ван основног текста)
- Међу прилозима не треба да се налазе радови кандидата, нарочито ако су објављени код комерцијалног издавача, односно ако нису у отвореном приступу
- Биографија аутора (до 1800 карактера)

Прилози – изјаве

- Преузимају се са странице Универзитета (Студије > докторске студије)
- Попуњене изјаве са својеручним потписом треба да чине део штампане верзије
- У електронској верзији изјаве морају бити попуњене, али **не морају да садрже својеручни потпис**
- Попуњене и потписане **изјаве**:
  - Изјава о ауторству (Прилог 1)
  - Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада (Прилог 2)
  - Изјава о коришћењу (Прилог 3)

Изјава о коришћењу

- Докторанд овлашћује Библиотеку да унесе његову дисертацију у Репозиторијум
- Пошто је дисертација у отвореном приступу, докторанд се опредељује за једну од понуђених лиценци.
- Лиценце су готови, правно ваљани ауторскоправни уговори између давалаца лиценце (аутора) и корисника дела. Њом се дефинишу услови под којима може да се користи дело које је у отвореном приступу. Више о овом стандарду за заштиту докумената на интернету на адреси <http://creativecommons.org.rs/>
- Свака лиценца садржи елемент **ауторства** што значи да онај ко користи дело мора дело да припише том аутору, односно да га правилно цитира. Бирањем лиценце докторанд ближе одређује да ли дозвољава комерцијалну употребу дела, његову прераду и др.

Процедура: предаја дисертације и софтверска провера

- 1) Предаја факултетској служби
- 2) Софтверска провера подударности: факултетска служба или библиотекари постављају дисертацију на одговарајући систем како би у даљој процедури била пропуштена кроз софтвер за проверу оригиналности
  - Провера подударности врши се **пре увида јавности** коришћењем сервиса Ithenticate (обавља се у Универзитетској библиотеци “Светозар Марковић”)
  - Поступак провере регулисан је Правилником о поступку провере оригиналности докторских дисертација које се бране на Универзитету у Београду <http://www.bg.ac.rs/files/sr/univerzitet/glasnik-zakoni/204GlasnikUni.pdf>
- 3) Ментор процењује софтверски извештај и своју оцену потписује; ако је оцена позитивна дисертација може да иде у даљу процедуру

Наставак процедуре: увид јавности

- 4) Неодбрањена дисертација дата на увид јавности заједно за извештајем комисије – портал Увидок; на портал постављају најчешће факултетски библиотекари <http://uvidok.rcub.bg.ac.rs/>
- 5) Уколико нема примедби, дисертација се са факултета упућује на веће одређене научне области (примерак неодбрањене дисертације долази у Ректорат УБ)
- 6) После сагласности већа научних области, могуће је заказивање одбране
- 7) По одбрани дисертације у Ректорат треба да стигне документација да је дисертација одбрањена, примерак дисертације (електронска верзија заједно са штампаном) из службе Ректората Универзитета у Београду долази у Универзитетску библиотеку “Светозар Марковић”, где се уноси у каталог и потом у Репозиторијум.

Унос дисертације у Репозиторијум

- Потребно је доставити јединствен претражив PDF, односно PDF/A (који садржи све елементе)
- Прописани елементи (сажетак, кључне речи) чине **метаподатке** који се уносе (копирају) у систем “Е-тезе”; проналажење дисертације је могуће преко ових елемената

E-TEZE

PRETRAŽIVANJE

PRETRAŽIVANJE PO SVIM METAPODACIMA

NAPREDNO PRETRAŽIVANJE

PRELISTAVANJE

Sistem „E-teze“ namenjen je pretraživanju i preuzimanju doktorskih disertacija iz lokalnog repozitorijuma, kao i iz uzajamne baze podataka doktorskih disertacija univerziteta u Beogradu, Nišu i Kragujevcu. Lokalni i uzajamni repozitorijum doktorskih disertacija čine integralni deo digitalnih repozitorijuma – PHAIDRA u kojima se indeksiraju i arhiviraju naučni i stručni radovi nastavnika i saradnika Univerziteta u Beogradu, Univerziteta u Nišu i Univerziteta u Kragujevcu. U skladu sa politikom zaštite autorskih prava, repozitorijumi sadrže disertacije koje imaju potpisane izjave kojima kandidat/doktorand ovlašćuje univerzitet da u digitalni repozitorijum unese disertaciju pod određenim licencnim uslovima. Disertacije je moguće pretraživati u sistemu „E-teze“ ili u okviru univerzitetskog repozitorijuma PHAIDRA.

INFORMACIJE

KONTAKTI

Repozitorijum sadrži i jedan broj starijih disertacija koje su odbranjene na Univerzitetu u Beogradu u periodu od 1905. do 1941. godine. Zbog zaštite autorskih prava neki doktorati nisu dostupni u punom tekstu. Korisnici koji žele da čitaju ove radove mogu uputiti zahtev putem mejla info@phaidrabg.rs.

PHAIDRA

COBISS.SR

Na adresi inoteze.unilib.rs mogu se pogledati i digitalizovane disertacije iz fonda Univerzitetske biblioteke „Svetozar Marković“ koje su srpski naučnici branili na univerzitetima u inostranstvu krajem 19. i početkom 20. veka.

PRIJAVA

NAJNOVIJE TEZE

UKUPAN BROJ TEZA U SVIM REPOZITORIJUMIMA: 3893

UKUPAN BROJ TEZA U LOKALNOM REPOZITORIJUMU: 3130

POSLEDNIJH 25 TEZA

FILTER

ETD-MS

Izvoz

Izbor	Naslov	Autor	Fakultet	Datum izdanja	Full text
☐	Fukoova hermeneutika subjekta	Blagojević, Nada, 1948-	Univerzitet u Beogradu - Filozofski fakultet	2016	
☐	Однос спољне политике и националне безбедности	Marinković, Nemanja, 1978-	Univerzitet u Beogradu - Fakultet političkih nauka	2016	
	Proteinaze mlečno-kiselinskih bakterija:				

Национални репозиторијум

NaRDUS - Nacionalni Repozitorijum Disertacija u Srbiji

Srpski ▾ Prijava

🏠 NaRDUS - početna

NaRDUS je zajednički portal svih doktorskih disertacija i izveštaja komisija o njihovoj oceni, na univerzitetima u Srbiji. Ustanovljen je na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju donetog septembra 2014. godine.

Svaki univerzitet je dužan da osnovne podatke o disertaciji, kao i disertaciju i izveštaj komisije u punom tekstu, dostavi u NaRDUS kao centralni repozitorijum i to u roku od tri meseca od odbrane disertacije.

Najnovije doktorske disertacije

Klinička i mikrobiološka analiza neuspeha endodontskog lečenja zuba

Clinical and microbiological analysis of endodontic treatment failure

Nešković, Jelena Z. (Univerzitet u Beogradu, Stomatološki fakultet, 01-07-2016)

Primena kompjuterizovane tomografije koničnog oblika x-zračnog snopa u analizi uspeha terapije parodontopatije

The use of cone beam computed tomography in the assessment of periodontal therapy outcome

Cimbaljević, Milena M. (Univerzitet u Beogradu, Stomatološki fakultet, 13-07-2016)

Ispitivanje uspešnosti regeneracije kostnog tkiva na modelu kritičnog defekta kalvarije kunića sa dijabetes melitusom tip 1

Evaluation of bone regeneration in critical sized calvarial defects in rabbits with diabetes mellitus type I

Živadinović, Milka M. (Univerzitet u Beogradu, Stomatološki fakultet, 07-07-2016)

Prognostički značaj proteina HMGB1 u difuznom sekundarnom peritonitisu

Prognostic value of protein HMGB1 in a diffuse secondary peritonitis

Milić, Ljiljana (Univerzitet u Beogradu, Medicinski fakultet, 31-08-2016)

Дисертације са свих
универзитета у Србији

<http://nardus.mpn.gov.rs/>

Pretraživanje

PREGLED

Sve disertacije

Univerziteti i fakulteti

Doktorandi

Mentori

Članovi komisija

Naslovi

MOJ NALOG

Prijava

PRIKAZ

Univerziteti

Univerzitet u Beogradu (2861)

Univerzitet u Novom Sadu (672)

Univerzitet u Kragujevcu (388)

Univerzitet u Nišu (281)

Univerzitet u Prištini - Kosovska Mitrovića (84)

Univerzitet umetnosti u Beogradu (80)

Видљивост на европским и светским порталима

- Дисертације одбрањене на Универзитету у Београду и претраживе преко система “Е-тезе” видљиве су и на европском порталу **DART Europe** <http://www.dart-europe.eu/basic-search.php> и **Open Access Theses and Dissertations** <https://oatd.org/> који индексира преко 3 милиона дисертација из целог света

Европски портал – Dart Europe

DART-Europe E-theses Portal

[HOME](#) [ABOUT DART-EUROPE](#) [DOCUMENTS & DOWNLOADS](#) [RELATED ORGANISATIONS](#) [PARTNERS & BOARD](#)

Portal

[Search](#) [Browse](#) [Search History](#) [Marked List](#) [Feedback](#) [Help](#)

Search the portal

Access to **707,002** open access research theses from **595** Universities in **28** European countries

Enter term(s)

Latest additions to the Portal

View records for

[Subscribe to latest](#)

[realisation..Energy performance guarantee in new buildings : Uncertainty assessment methods associated to the thermal dynamic simulation in the process of design and construction](#)

Rivalin, Lisa, (2016) Added 06 October 2016

[Viscoelastic properties of in vivo thigh muscle and in vivo phantom using magnetic resonance elastography \(MRE\),Proprietes viscoelastiques des muscles in vivo de la cuisse et d'un fantome in vitro avec la technique d'elastographie par resonance magnetique \(ERM\)](#)

Chakouch, Mashhour, (2015) Added 06 October 2016

[Visual / acoustic detection and localisation in embedded systems](#)

Azzam, R, (2016) Added 06 October 2016

[Web Relation Extraction with Distant Supervision](#)

Augenstein, Isabelle, (2016) Added 06 October 2016

[Why do some plants grow faster than others? A source-sink perspective](#)

White, AC, (2016) Added 06 October 2016

[Wind Systems in the Dead Sea and Footprints in Seismic Records / Friederike Lott, Retrauer, C, Kottmaier](#)

About DART-Europe

[DART-Europe](#) is a partnership of research libraries and library consortia who are working together to improve global access to European research theses. [More...](#)

Most downloaded, last 7 days

1. [El maltrato a personas mayores atendidas por los Servicios Sociales](#)
2. [The estate of the Bishop of Durham in Durham city in the fifteenth century](#)
3. [Mantua under Gianfrancesco Gonzaga \(1407-1444\) : war, politics and diplomac...](#)
4. [Theoretical and Experimental Analysis of Operational Wave Energy Converters](#)
5. [Analvsing the effects of fiscal policv](#)

<https://oatd.org/>

Open Access Theses and Dissertations

Advanced research and scholarship. Theses and dissertations, free to find, free to use.

[Advanced search options](#)

Recent Additions

See all of this week's new additions.

 NMR studies of the archaeal exosome complex. Audin, Maxime. Universität Tübingen.

 A descriptive study of the responses of able underachievers to student-centered mathematical instruction. Willging, Robert Paul. California State University – Northridge.

 Literatuuronderzoek en empirisch onderzoek naar de voorkeur van consumenten voor het design van een verpakking. Maessen, Elke. Universiteit Hasselt.

Language ideologies, border effects, and dialectal variation| Evidence from /ae/, /aupsilon/, and /ai/ in Seattle, WA and Vancouver, BC. Swan, Julia Thomas. The University of Chicago.

 Enhancement of the floodplain management program in Raleigh, NC: an analysis of lood risk reduction and preparedness strategies. Tuttle, Lauren Elise. University of Texas – Austin.

 De aansprakelijkheid van de diverse actoren die een rol spelen in het kader van de WCO. Wilms, Michelle. Universiteit Hasselt.

About OATD.org

OATD.org aims to be the best possible resource for finding open access graduate theses and dissertations published around the world. Metadata (information about the theses) comes from over 1100 colleges, universities, and research institutions. OATD currently indexes 3,375,725 theses and dissertations.

[About OATD \(our FAQ\)](#).

Visual OATD.org

We're happy to present several data visualizations to give an overall sense of the OATD.org collection by county of publication, language, and field of study.

 38

 Recommend 1.8K

You may also want to consult these sites to search for other theses:

Како до литературе... и како цитирати литературу

Водичи Универзитетске библиотеке – као
додатни извори информација

- Претраживање информационих извора како
пронаћи литературу

[http://unilib.libguides.com/kako-pronaci-
literaturu](http://unilib.libguides.com/kako-pronaci-literaturu)

- Цитирање литературе и библиографски алати

[http://unilib.libguides.com/content.php?pid=441
025](http://unilib.libguides.com/content.php?pid=441025)

Корисна литература

- Поповић, Зоран В.: Како написати и објавити научно дело, 3. изд., Београд, Академска мисао, Институт за физику, 2014. (природне и техничке науке)
- Клеут, Марија: Научно дело од истраживања до штампе: техника научноистраживачког рада, 3. изд., Нови Сад, Академска књига, 2010. (друштвене и хуманистичке науке)

За крај: увек је добро имати
ширу слику

- <http://matt.might.net/articles/phd-school-in-pictures/>